

NARAVOSLOVNI DAN »EKOLOGIJA«

1. – 9. razred, 22. april 2020 – svetovni dan Zemlje

Pozdravljeni učenci in učenke!

Louise Hay je zapisala: "Zemlja človeštva ne rabi za preživetje. Preden smo prišli na ta planet, je šlo materi Zemlji kar dobro. Če je ne bomo ljubili, bomo izgubljeni." Včasih se zdi, da se tega vse premalo zavedamo, zato bomo rdečo nit letošnjega dneva Zemlje posvetili ekologiji in skrbi zdravje.

Letošnji naravoslovni dan bo res poseben. **Spodbujamo vas, da aktivnosti dokumentirate (fotografije) in jih pošljete svojim razrednikom.** Iz nabora izdelkov bomo pripravili razstavo na šolski spletni strani in v Polzelanu. Pridružili se bomo tudi učitelji.

Naj nas misli in dejanja za dobro našega planeta spremljajo vsak dan. Vzemimo si čas in razmislimo, kaj dobrega lahko naredimo za naš skupni dom, za sočloveka in tudi zase. Naj bo 22. april – dan Zemlje vsak dan.

Vodja ND: Doroteja Smej Skutnik

Ravnateljica: mag. Bernardka Sopčič

POTEK NARAVOSLOVNEGA DNE:

- JUTRANJA TELOVADBA

Pred zajtrkom je potrebno prebuditi tako telo kot tudi možgane. Dan prični z umirjeno jutranjo vadbo. Kakšno? 😊

Vir: Arnes

- ZDRAV ZAJTRK

Vsako jutro se prične z zajtrkom. Danes bodi ti zvezda jutra in pripravi zdrav zajtrk zase in za svojo družino.

- TEMATSKI SKLOPI z idejami za aktivnost

Ponujamo ti nekaj idej, ki so predstavljene v 4-ih tematskih sklopih.

[Sam-a oziroma v sodelovanju s starši se odloči in realiziraj eno aktivnost \(ali več\) v vsakem tematskem sklopu. Po želji si lahko ogledaš še dokumentarni film ŽEJNI SVET.](#)

Fotografiraj svoj dan, pripravi kratek zapis o delu in vse skupaj pošlji razredničarki ali razredniku. Veselo na delo!

1. tematski sklop: K(O)RONAVIRUS, KDO ALI KAJ SI TI?

Ideje za aktivnost:

- Na spletni strani ČASORISA preberi članek [Virus, kdo ali kaj si ti?](#)

- Poskus: **MAGIČNI PRST** oz. Zakaj je pomembno, da si umivam roke z milom?

Za izvedbo poskusa potrebuješ:

- poper,
- vodo,
- krožnik,
- detergent za pomivanje posode.

Opis postopka:

- V krožnik nalij za prst vode.
- Ko se voda umiri vanjo enakomerno natresi nekaj mletega popra. Predstavljaš si, da so delci popra virusi.
- S prstom se dotakni vode. Se je kaj zgodilo? Kje so virusi?
- Nato konico prsta namaži z detergentom.
- S prstom se ponovno dotakni površino vode v sredini krožnika. Kaj se je zgodilo? Še imaš viruse na roki?

Razlaga poskusa:

Ko na vodo potresemo mleti poper, se ta razporedi po površini vode. Ko v vodo dodamo detergent (na prstu), se površinska napetost vode zmanjša, kar povzroči, da poper odplava stran od detergenta na rob krožnika. Zakaj je torej pomembno, da si umivamo roke z milom?

V milu so prisotne molekule, ki razbijejo maščobni ovoj virusa. Učinkujejo hitro. Že če si roke natančno umivamo vsaj dvajset sekund, uničimo viruse, ki so se morda prilepili na naše prste.

Posnetek poskusa in dodatno razlago si lahko pogledaš tudi na:

[Why do we use soap to wash our hands?](#) in [Površinska napetost](#)

- Film za učenje pravilnega umivanja rok [Čiste roke za zdrave otroke](#) .

- Družabna omrežja so polna laži in nepreverjenih informacij o koronavirusu. Kako prepoznaš lažno novico na internetu? [Safe.si](#)

- Izdelava [naravnega razkužila za roke](#) .

- Izdelava [pralne zaščitne bombažne maske – navodila UKC LJ](#) .

2. tematski sklop: VRTičkanje in urejanje doma

Ideje za aktivnost:

- Delo na vrtu, sajenje in sejanje, urejanje okolice, košnja trave, urejanje kompostnika...

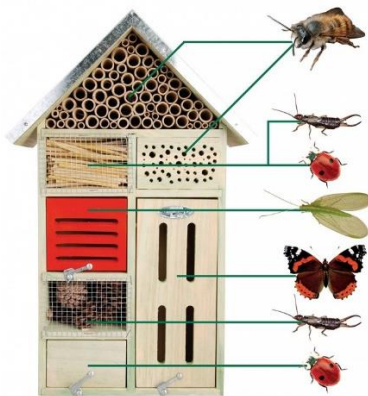
Setveni koledar

- Priprava domača gnojila iz kopriv, kavne usedline, jajčne lupine

- Izdelava HOTELE ZA ŽUŽELKE za zaščito pomembnih opráševalcev

Vir: Vrtničarji – zeleni bazar

- Čiščenje doma brez nepotrebnih strupov

Potrebuješ:

- 4 jedilne žlice sode bikarbone,
- 1 liter tople vode.

Uporaba:

Sodo bikarbono zmešaj s toplo vodo.
S krpo obriši zeleno površino.

To čistilo lahko uporabiš za čiščenje tal v kuhinji ali kopalnici, omaric, keramike, pečice, gospodinjskih aparatov.

Veselo na delo. 😊

3. tematski sklop: ODPADKOM DAJEMO NOVO ŽIVLJENJE

Ideje za aktivnost:

- Oglej kratkih izobraževalnih risank:

[Lepši svet – odpadki](#)

[Lepši svet – Električna \(trajnostna energija\)](#)

[Lepši svet – Obnovljivi viri energije](#)

[Kapljica in listek raziskujeta – Kam gredo odpadki](#)

[Kapljica in listek raziskujeta – Kako deluje čistilna naprava](#)

- LOČUJ ODPADKE!

Navodilo:

Pobarvaj posode za odpadke. Pomagaš si lahko z navodili za ločevanje odpadkov [Simbio](#).

Posode pa je treba še napolniti. Poveži narisane odpadke s posodo, v katero spadajo. Poglej še [ABECEDNIK odpadkov](#).

Vir: **kostak**
vestižnost za
prihodnost

- Igra spomin (odpadki):

[Dinos - SPOMIN](#)

[Dinos – KVERTA ZA SPOMIN](#)

- IMAM SVOJO VREČKO

Imaš doma staro majico, ki je več ne potrebuješ? Ne vrzi je stran! Izdelaj iz nje nekaj novega. S pomočjo škarij in nekaj dobre volje spremeni majico v lepo in okolju prijazno vrečko.

Postopek izdelave: [Izdelaj vrečko iz majice](#)

- RECIKLIRANA KUHARIJA

Pečeni jabolčni olupki

Pri pripravi jabolčnih jedi nam ostanejo olupki. Zakaj bi jih zavrgli? Potresimo jih s sladkorjem in cimetom ter specimo v pečici.

Domači hrustljavi čips

Olupke krompirja pokapljamo z oljčnim oljem, solimo in spečemo v pečici – ter dobimo okusen čips.

Arancini

Olupki pomaranč lahko postanejo okusni arancini! Pomarančne olupke (svetujemo BIO pomaranče) zrežemo na trakove in dvakrat prevremo. Na ta način izgubijo grenkobo. Nato jih dobro odcedimo in osušimo ter izmerimo enake količine olupkov, vode in sladkorja. Vodo in sladkor zavremo, dodamo olupke in povremo do gostega, nato olupke odcedimo in na zraku osušimo skoraj do suhega. Takrat jih le še povaljamo v kristalnem sladkorju in dobili smo slastne arancine.

Domače pecivo

Zmeljemo stare piškote, dodamo malo masla in navlažimo z vodo, sokom ali kavo ter razporedimo v pekač ali kozarce. Prelijemo s kremo ali pudingom ter dodamo sadne ali čokoladne dodatke.

Šnite

Se spomnite šnit, ki so bile nekoč tako priljubljen zajtrk iz starega kruha? Pa tako enostavne so za pripravo! Star kruh narežemo na rezine, ki jih pomočimo v zmes iz stepenih jajc in mleka s ščepecem soli. Namočene rezine zlato popečemo na vročem olju ter odcedimo na papirju. Na krožniku samo še posujemo s sladkorjem in dišeč obrok je pripravljen.

Vir:
Kostak
vstopni za
prihodnost

Knjižica receptov Reciklirana kuharija: [EKOŠOLA – knjižica receptov](#)

4. tematski sklop: EKOBRANJE ZA EKOŽIVLJENJE (mentorica Alja Bratuša)

1. triletje

- NA SPLETNI STRANI ZALOŽBE EMKA SI OGLEDJ NOVO KNJIGO [PLANET BREZ ODPADKOV](#).

- PREBERI POGLAVJE O ONESNAŽENJU.
- RAZMISLI, KATERA VRSTA ONESNAŽENJA TE NAJBOLJ SKRBI, IN TO ZAPIŠI/NARIŠI V ZVEZEK ZA SPOZNAVANJE OKOLJA.

Iz knjige: FRECH, J. Planet brez odpadkov. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020.

2. triletje

- Na spletni strani ČASORISA - časopisa za radovedne otroke - poišči članek [Ker ostajamo doma, je zrak čistejši](#).

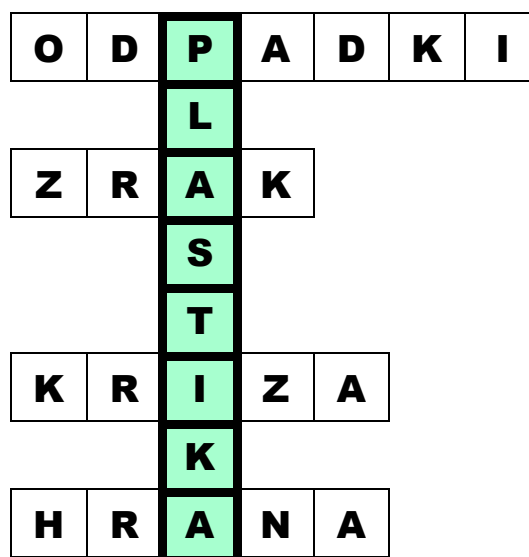
- Preberi in v zvezek za naravoslovje zapiši odgovore na tri vprašanja (Za razmislek), ki jih najdeš pod člankom.

3. triletje

- Na spletni revije PIL poišči članek [Onesnaženost našega planeta](#).

- Preberi ga ter iz besed v članku, ki so povezane z varovanjem okolja, sestavi križanko ali izpolnjevanke. Če si spreten, jo izdelaj v wordu v obliki tabele in nam jo pošlji v reševanje. 😊

Ogled dokumentarnega filma ŽEJNI SVET

Prek spleta se odpravi v svet in spoznaj planet s čudovitim dokumentarnim filmom o vodi.

Žejni svet vabi na izjemno 90-minutno potovanje okoli sveta. Ogled filma so v sodelovanju omogočili sodelavci Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani ter Akademske in raziskovalne mreže Slovenije (Arnes).

Žejni svet je bil posnet v okoli 20 državah, razkriva skrivnostni in navdušujoči svet celinskih voda skozi spektakularne zračne posnetke, narejene v težko dostopnih in redko posnetih krajih, kot sta denimo Južni Sudan ali Severni Kongo. Posnetki nam omogočajo odkrivanje najlepših pokrajin na našem planetu, jezer, rek in mokrišč, ki jih je ustvarila voda. Izjemni zračni pogled na svet se združuje s trdo vsakodnevno realnostjo vseh tistih ljudi, ki jim vode primanjkuje in ki zaradi njenega pomanjkanja celo umirajo, ljudi, ki so vključeni v vsakodnevno bitko, da bi vodo dobili, jo prečistili ali jo pripeljali do tistih, ki jo potrebujejo.

Navodila za ogled filma:

- **Kaj:** 90-minutni dokumentarni film Žejni svet Yann Arthus-Bertranda. Film ima slovenske podnapise.
- **Kje:** na [povezavi](#) .

- **Kdaj:** od 17. 4. 2020 do 24. 4. 2020.
- **Zakaj:** ker je Slovenija zaenkrat še tako bogata država, da čisto pitno vodo zlivamo v straniščne školjke.

Opozorilo: Film je avtorsko zaščiteno gradivo. Pridobljeno je dovoljenje organizacije GoodPlanet (nosilke avtorskih pravic), da lahko ogled v izrednih razmerah organiziramo preko učenja na daljavo. Ogled je omogočen izključno v izobraževalne namene, prepovedano je vsakršno distribuiranje dokumentarnega filma (to vključuje snemanje, presnemavanje, posredovanje ter objave na spletu v kakršnikoli obliki).